

RP 138/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen med Ukraina om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Ukrainas regering om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid deras diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer och en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

I många länder är det i princip möjligt för familjemedlemmar till beskickningspersonal att förvärvsarbeta, men det förutsätts då att man avstår från sin diplomatiska status och immunitet, om det inte ingår en separat så kallad överenskommelse om familjemedlemmar och makar mellan regeringarna om villkoren för förvärvsarbetet. I de ovan avsedda överenskommelserna finns närmare bestämmelser om villkoren för förvärvsarbete, tillståndsförfarandet och den förvärvsarbetande familjemedlemmens status. När det gäller förvärvsarbete som utövas med stöd av överenskommelserna lyder familjemedlemmarna under den mottagande statens bestämmelser om beskattning och social trygghet. Den mottagande statens nationella lagstiftning tillämpas på förvärvsarbetet.

De familjemedlemmar som förvärvsarbetar i Finland med stöd av en överenskommelse om familjemedlemmar och makar har rätt till uppehållstillstånd för arbetstagare utan prövning av tillgången på arbetskraft. Det handlar dock endast om ett begränsat antal personer.

Överenskommelsen mellan Finland och Ukraina träder i kraft den första dagen den andra månaden efter det att den senare underrättelsen om slutförande av de interna förfaranden som ikraftträdandet av överenskommelsen förutsätter har tagits emot. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	6
2 Överenskommelsens målsättning	7
3 De viktigaste förslagen	7
4 Propositionens konsekvenser.....	7
4.1 Ekonomiska konsekvenser	7
4.2 Konsekvenser för myndigheterna.....	7
4.3 Övriga samhällsliga konsekvenser	8
5 Remissvar	8
6 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	9
7 Ikraftträdande	13
8 Bifall av Ålands lagting.....	13
9 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	13
9.1 Behovet av riksdagens samtycke.....	13
9.2 Behandlingsordning.....	14
LAGFÖRSLAG.....	15
Lag om överenskommelsen med Ukraina om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer	15
AVTALSTEXT	16

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Överenskommelser om familjemedlemmar och makar

De bilaterala överenskommelserna om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska och konsulära beskickningar samt representationer vid internationella organisationer, nedan *överenskommelse om familjemedlemmar och makar* eller *överenskommelse*, syftar till att underlätta familjemedlemmars och makars förvärvsarbete i stationeringslandet utan att de ska behöva avstå från sin diplomatstatus i de fall där detta enligt praxis i den mottagande staten annars är ett villkor för att få förvärvsarbete. Privilegier och immunitet enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3 och 4/1970), nedan *diplomatkonventionen*, och Wienkonventionen om konsulära förbindelser (FördrS 49 och 50/1980), nedan *konsulärkonventionen*, är till vissa delar tillämpliga också på familjemedlemmar i samma hushåll till personal i diplomatiska beskickningar.

Artikel 37 i diplomatkonventionen fastställer privilegier och immunitet för familjemedlemmarna i varje personalgrupp. En familjemedlem till en diplomatisk representant är till exempel befriad från straffrättslig domsrätt i den mottagande staten och i regel också från civilrättslig och förvaltningsrättslig domsrätt, förutom i frågor som rör förvärvsarbete. I allmänhet anses det att diplomatkonventionen inte hindrar en familjemedlem till en diplomat eller en utsänd tjänsteman från att förvärvsarbete i stationeringslandet. Vissa stater kräver dock som villkor för förvärvsarbete en sådan överenskommelse om familjemedlemmar och makar som närmare reglerar villkoren för arbete, tillståndsförfaranden och den förvärvsarbetande familjemedlemmens status. När det gäller förvärvsarbete som utövas med stöd av överenskommelserna tillämpas den mottagande statens bestämmelser om beskattning och social trygghet. Den mottagande statens nationella lagstiftning tillämpas på förvärvsarbetet.

Även om överenskommelserna om familjemedlemmar och makar enligt sina definitioner i huvudsak omfattar makar samt medföljande minderåriga barn eller barn i beroendeställning till personer som är ackrediterade vid beskickningarna har de praktisk betydelse främst med tanke på makarnas möjligheter att förvärvsarbete. Överenskommelserna gäller inte familjemedlemmar som är medborgare i eller varaktigt bosatta i den mottagande staten.

Finland har gällande överenskommelser om familjemedlemmar och makar med Kanada (FördrS 12/1989), Storbritannien (FördrS 24/1990), Förenta staterna (FördrS 13/1996), Ungern (FördrS 20/2003), Chile (FördrS 85/2005), Serbien (FördrS 30 och 31/2016), Vietnam (FördrS 34 och 35/2016), Israel (FördrS 40 och 41/2016), Argentina (FördrS 56 och 57/2016), Sydafrika (FördrS 2 och 3/2018), Colombia (FördrS 8 och 9/2019), Peru (FördrS 10 och 11/2019), Indien (FördrS 13 och 14/2019), Brasilien (FördrS 16 och 17/2019) och Namibia (FördrS 47 och 48/2022). Överenskommelserna har ingåtts på basis av reciprocitet för att ge familjemedlemmar till beskickningspersonal ett allmänt tillstånd för förvärvsarbete i den mottagande staten. Förhandlingarna om en överenskommelse har slutförts också med Uruguay, men överenskommelsen har ännu inte undertecknats. Beslut har fattats om att inleda förhandlingar om en överenskommelse med Kazakstan våren 2024. Ett kriterium i valet av parter i överenskommelsen har varit att staten i fråga redan hade föreslagit för Finland att inleda förhandlingar. Det andra kriteriet har varit att ett fördrag i landet i fråga är en förutsättning för att en familjemedlem ska få hålla kvar sin diplomatstatus under förvärvsarbetet i stationeringslandet. Det tredje kriteriet har varit att Finland har ett särskilt intresse av att få till

stånd en överenskommelse med landet i fråga, särskilt beaktande att det annars är möjligt att förvärvsarbete i landet och att familjemedlemmar är villiga och har förutsättningar för att förvärvsarbete där.

Det finns alltså ett behov av nya överenskommelser om familjemedlemmar och makar. I många länder är det i princip möjligt för makar till beskickningspersonal att förvärvsarbete, men under förutsättning att man avstår från sin diplomatstatus och immunitet, om det inte ingår en överenskommelse. För makar till anställda vid beskickningar i utlandet är det en utmaning att få förvärvsarbete och utrikesministeriet strävar aktivt efter att underlätta läget. Makens möjligheter till förvärvsarbete under en utlandsstationering upplevs som ett betydande incitament för tjänstemännens förutsättningar att flytta över till utlandsrepresentationen.

Förvärvsarbete för familjemedlemmar till främmande staters diplomater i Finland

För att en utlänning ska få arbeta i Finland krävs det enligt utlänningslagen (301/2004) uppehållstillstånd för arbetstagare (3 § 1 mom. 6 punkten, 70–74 §), om det inte är fråga om ett förvärvsarbete som får utövas med något annat uppehållstillstånd (74 §) eller utan uppehållstillstånd (81 b §). En utlänning kan också utöva företagsverksamhet med ett uppehållstillstånd för företagare som baserar sig på prövning och som bl.a. förutsätter ett delbeslut av närings-, trafik- och miljöcentralen (79 och 79 a §). Bestämmelser om uppehållstillstånd för förvärvsarbete finns också i flera speciallagar: lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017), lagen om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (908/2017) och lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete (719/2018).

När det gäller uppehållstillståndet för arbetstagare har förfarandet två skeden och kräver åtgärder av arbetstagaren. Man måste ansöka om uppehållstillståndet, om det inte är möjligt att förvärvsarbete med något annat uppehållstillstånd eller utan tillstånd. När man ansöker om uppehållstillstånd för arbetstagare ska man färdigt ha en arbetsplats. Upphållstillstånd för arbetstagare utfärdas i allmänhet för ett helt yrkesområde och samma tillstånd gäller då för flera anställningar inom samma område.

Om en arbetstagare kommer till Finland för att arbeta med sådana uppgifter som nämns i 74 § i utlänningslagen, behövs inte uppehållstillstånd för arbetstagare, utan annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete som beviljas separat för varje i paragrafen uppräknad uppgift. Uppgifter enligt 74 § i utlänningslagen är bland annat arbete som utförs av yrkesmässiga aktörer inom kultur och konst, anställda hos ett religiöst samfund, idrottare, tränare eller idrottsdomare.

I de situationer som räknas upp i 81b § i utlänningslagen är det möjligt för en tredjelandsmedborgare att arbeta helt utan uppehållstillstånd i högst 90 dagar under vilken som helst period på 180 dagar. Utan uppehållstillstånd är det tillåtet att förvärvsarbete i Finland bland annat som tolk, lärare eller sakkunnig, om arbetet utförs med stöd av en inbjudan eller enligt avtal. Rätten att vistas och arbeta i landet grundar sig i regel på ett gemensamt Schengenvisum enligt EU:s viseringskodex. Om tredjelandsmedborgaren dock är medborgare i en stat vars medborgare inte behöver visum till Schengenområdet, grundar sig arbetet på visumfrihet. De arbeten som avses i bestämmelsen och den vistelsetid i landet som hänför sig till arbetet är kortvariga och tidpunkten för arbetet kan vara svår att fastställa och arbetena är av säsongs- och ackordnatur.

På medborgare i EU:s medlemsstater (eller i Island, Liechtenstein, Norge eller Schweiz) tillämpas i princip bestämmelserna i 10 kap. i utlänningslagen (vistelse i fråga om medborgare

i Europeiska unionen och därmed jämförbara personer). EU-medborgare har rätt att vistas i och att förvärvsarbete obegränsat i Finland. Dessa personer ska dock efter tre månaders vistelse registrera sin vistelse hos Migrationsverket.

Utrikesministeriet beviljar i enlighet med 69 § i utlänningslagen tillfälligt uppehållstillstånd för personalen vid diplomatiska beskickningar och konsulat som representerar den sändande staten i Finland och för sådana personers familjemedlemmar, oavsett vilken sändande stat det är fråga om. Bestämmelsen i fråga utgör ett undantag från bestämmelserna om uppehållstillstånd för arbetstagare i 70–74 § i utlänningslagen, där rätten att arbeta endast gäller det arbete för vilket uppehållstillståndet har beviljats.

Staterna kan delas upp i tre kategorier med avseende på den praxis i Finland som gäller för dessa personer: 1) EU:s medlemsstater och därmed jämförbara stater, 2) tredjeländer med vilka Finland har gällande överenskommelser om familjemedlemmar och makar, 3) tredjeländer med vilka Finland inte har gällande överenskommelser om familjemedlemmar och makar. Uppehållstillstånden som beviljas av utrikesministeriet är specialfall i utlänningslagen och det är inte fråga om uppehållstillstånd som gäller vid sedvanlig migration.

Även om bestämmelserna i 10 kap. i utlänningslagen (vistelse i fråga om medborgare i Europeiska unionen och därmed jämförbara personer) i princip tillämpas på medborgare i EU:s medlemsstater (eller i Schweiz, Island, Norge eller Liechtenstein), tillämpas de dock i regel inte på personer vilkas vistelse utrikesministeriet enligt 69 § i utlänningslagen beslutar om. Personerna i fråga vistas i Finland med stöd av ett tillfälligt uppehållstillstånd som utrikesministeriet beviljar och då är deras vistelse ur utlänningslagens synvinkel jämförbar med vistelse för andra än EU-medborgare.

Rätten att förvärvsarbete för medborgare i EU:s medlemsstater med diplomatiska privilegier och immunitet, eller därmed jämförbara personer, har i praktiken skötts så att utrikesministeriet när en person har fått anställning återkallar det uppehållstillstånd ministeriet har utfärdat och personen i fråga registrerar sedan sin vistelserätt hos Migrationsverket. Därefter vistas dessa personer i Finland ur utlänningslagens synvinkel som EU-medborgare (och inte som familjemedlemmar till personal vid diplomatiska eller konsulära beskickningar). Enligt Finlands tolkning är dessa personer då trots det ur folkrättslig synvinkel fortsatt familjemedlemmar enligt diplomatkonventionen. EU-medborgares diplomatstatus kvarstår också när de förvärvsarbetar, men de är i enlighet med diplomatkonventionen inte befriade från civilrättslig och förvaltningsrättslig jurisdiktion i samband med arbetet. I sådana fall förutsätter följaktligen EU-medborgares förvärvsarbete inte några bilaterala avtalsarrangemang mellan Finland och EU-medlemsstaten i fråga.

Likaledes vistas familjemedlemmar till personal vid tredjeländers beskickningar i Finland med tillfälligt uppehållstillstånd utfärdat av utrikesministeriet. Dessa personer behöver i regel uppehållstillstånd för arbetstagare utfärdat av Migrationsverket i enlighet med 3 § 1 mom. 6 punkten i utlänningslagen för att kunna ta emot arbete i Finland, såvida det inte är fråga om ett arbete som på det sätt som redogjorts ovan inte kräver uppehållstillstånd för arbetstagare.

När det gäller stater med vilka Finland har ingått en överenskommelse om familjemedlemmar och makar inleds ansökningsförfarandet för uppehållstillstånd för en arbetstagare med att den sändande staten genom notväxling underrättar utrikesministeriet om avsikten hos en familjemedlem till en beskickningsmedlem att förvärvsarbete i Finland.

Utrikesministeriet utreder den sökandes status som familjemedlem och övriga villkor för att tillämpa överenskommelsen och meddelar genom notväxling den sändande staten eller den

internationella organisationen i fråga att uppehållstillstånd för arbetstagare får sökas hos Migrationsverket. Den sökande ska bifoga utrikesministeriets svarsnot till sin ansökan om uppehållstillstånd som ska lämnas in till Migrationsverket.

Arbets- och näringsbyråerna gör en delbeslutsprövning, varefter Migrationsverket beviljar utlänningen uppehållstillstånd för arbetstagare efter att arbets- och näringsbyrån fattat ett positivt delbeslut, om inte något annat följer av 36 § i utlänningslagen. Från och med den 1 januari 2025 kommer tillgångsprövningen att utföras av Migrationsverket som en del av ansökningsprocessen när ansvaret för att ordna arbetskraftsservice överförs från arbets- och näringsbyråerna till sysselsättningsområdena. När det gäller staterna i överenskommelsen fattar Migrationsverket beslut utan tillgångsprövning, vilket gör ansökningsförfarandet smidigare. En tillgångsprövning kan ingå i uppehållstillståndet för arbetstagare och med den avses arbetsgivarens skyldighet att utreda om det inom rimlig tid finns tillgång till arbetskraft för uppgiften i fråga från Finland eller EU/EES-området. Den sökande får med stöd av Migrationsverkets positiva beslut ett uppehållstillståndskort med anteckning om grunden för rätten att förvärvsarbeta.

Efter att ha fått underrättelse om att uppehållstillstånd har beviljats återkallar utrikesministeriet det uppehållstillstånd ministeriet har beviljat familjemedlemmen och utfärdar i enlighet med internationell praxis ett personkort utan anteckning om uppehållsrätt.

Om det inte finns någon överenskommelse om familjemedlemmar och makar mellan Finland och det tredjeland som är sändande stat, bedöms familjemedlemmens förutsättningar att få Migrationsverkets uppehållstillstånd för arbetstagare utifrån bestämmelserna i utlänningslagen (däribland tillgångsprövning).

När en familjemedlem har fått ett uppehållstillstånd för arbetstagare anses han eller hon i de fall som nämns ovan vistas i Finland ur utlänningslagens synvinkel som arbetstagare, men ur diplomatkonventionens synvinkel fortsättningsvis som en sådan familjemedlem som avses i överenskommelsen och som enligt diplomatkonventionen har diplomatstatus. I Finland påverkas familjemedlemmars diplomatstatus inte av vilken sändande stat det handlar om, eftersom diplomatstatus och därmed sammanhängande privilegier och immunitet alltid utgår från diplomatkonventionen.

1.2 Beredning

Beredningen av överenskommelsen

Diskussioner om behovet av en överenskommelse om familjemedlemmar och makar har förts sedan början av 2010-talet. Förhandlingarna om överenskommelser om familjemedlemmar och makar fördes utgående från Finlands modellavtal. Modellavtalet grundar sig på Europarådets modellavtal (Rekommendation R (87) 2 som antogs av Europarådets ministerkommitté den 12 februari 1987). Förhandlingarna mellan Republiken Finlands regering och Ukrainas regering slutfördes sommaren 2021. Utrikesministeriets enhet för EU- och traktaträtt ansvarade för förhandlingarna och de fördes genom förmedling av Finlands ambassad i Kiev. Överenskommelsen undertecknades i Bryssel den 3 april 2024.

Beredningen på nationell nivå

Utkastet som förhandlats fram med Ukraina sändes på remiss till inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Migrationsverket. Inrikesministeriet och Migrationsverket meddelade att de inte har något att anmärka på med anledning av ärendet. Social- och hälsovårdsministeriet konstaterade att ministeriet inte har skäl att motsätta sig undertecknandet av överenskommelsen. Fullmakterna för undertecknande beviljades i januari 2022.

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid utrikesministeriet. Utlåtanden om propositionen begärdes via webbplatsen utlåtande.fi av inrikesministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Migrationsverket.

Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=UM017:00/2021> med identifieringskoden UM017:00/2021.

2 Överenskommelsens målsättning

Syftet med överenskommelsen med Ukraina om familjemedlemmar och makar är att möjliggöra förvärvsarbete för familjemedlemmar till personalen vid diplomatiska eller konsulära beskickningar samt representationer vid internationella organisationer i landet i fråga utan att de ska behöva avstå från sin diplomatstatus i de fall då detta enligt den mottagande statens praxis annars är en förutsättning för förvärvsarbete. På motsvarande sätt garanterar Finland förutsättningarna för förvärvsarbete i Finland för familjemedlemmar i motsvarande position från Ukraina.

3 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen med Ukraina om familjemedlemmar och makar. Propositionen innehåller också ett förslag till så kallad blankettlag, genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inga direkta ekonomiska konsekvenser.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Överenskommelserna om familjemedlemmar och makar avlägsnar på förhand hinder för förvärvsarbete för familjemedlemmar till personalen vid diplomatiska och konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer i de mottagande stater som för förvärvsarbete förutsätter ett fördrag. Överenskommelserna underlättar också förvärvsarbetet för familjemedlemmar till personalen vid främmande staters beskickningar i Finland. I Finland uppskattas detta faktum minska rådgivnings- och utredningsarbetet för de myndigheter som är delaktiga i dessa ärenden (utrikesministeriet, arbets- och näringsbyråerna, Migrationsverket). I fråga om de stater med vilka Finland har en gällande överenskommelse om familjemedlemmar och makar minskar frånvaron av prövning av tillgången på arbetskraft myndigheternas arbete och gör tillståndshandläggningen smidigare. Dessutom klargör överenskommelserna i eventuella tolkningssituationer den rättsliga immuniteten i samband med personens förvärvsarbete. Å andra sidan bedöms överenskommelserna underlätta behovet hos

Finlands beskickningspersonal utomlands att i enskilda fall utreda förutsättningarna för förvärvsarbete.

4.3 Övriga samhälleliga konsekvenser

Överenskommelserna om familjemedlemmar och makar främjar för sin del förvärvsarbetet i stationeringslandet för familjemedlemmar till personalen vid Finlands diplomatiska och konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer utomlands samt reciprok förvärvsarbetet för familjemedlemmar till den utsända personalen vid beskickningar i Finland för staterna i överenskommelsen. Överenskommelserna inverkar positivt också på möjligheterna att få förvärvsarbete för familjemedlemmar till tjänstemän inom försvarsförvaltningen och andra förvaltningsområden som arbetar på beskickningarna.

Överenskommelserna inverkar på sysselsättningen hos enstaka personer i Finland och/eller i staterna i överenskommelsen. Det bör dock noteras att det ofta finns sådana hinder för makar att få arbete som har samband med omständigheter i stationeringslandets situation som inte kan avlägsnas genom överenskommelser om familjemedlemmar och makar. De gällande överenskommelserna har sedan 1990-talet tillämpats på några tiotals personer som förvärvsarbetar i Finland. Det finns inte sifferupplysningar att tillgå om antalet finländare som förvärvsarbetat med stöd av överenskommelserna, men det handlar om enstaka personer.

Överenskommelserna har betydelse för den enskilda personens rättsskydd, eftersom ett totalt avstående från diplomatstatus i syfte att göra det möjligt för makar till beskickningspersonal att få förvärvsarbete inte kan rekommenderas. Totalt avstående kan leda till att den mottagande statens åtgärder mot en familjemedlem som har avstått från sin diplomatstatus kunde utnyttjas för att åsidosätta syftet och ändamålet med diplomatkonventionen eller konsulärkonventionen. I och med överenskommelsen avstår en förvärvsarbetande make inte från sin diplomatstatus, men har inte immunitet i civilrättsligt eller förvaltningsrättsligt hänseende i frågor som rör arbetet i fråga, vilket kan anses tjäna arbetsgivarens intresse samt samhällets helhetsintresse. Det är tänkt att den straffrättsliga immuniteten kan hävas med avseende på förvärvsarbetet efter prövning från fall till fall av utrikesministeriet.

Överenskommelser om familjemedlemmar och makar främjar för sin del målen i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) och diskrimineringslagen (1325/2014) samt utrikesministeriets familjepolitiska mål. När familjens situation överlag numera inverkar alltmer på rotationsbenägenheten är strävan att få fram en praxis som i högre grad stöder rotationsbenägenheten och jämställdheten mellan könen.

5 Remissvar

Utlåtanden lämnades av inrikesministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Migrationsverket. Inrikesministeriet och finansministeriet hade inga kommentarer om propositionen.

Arbets- och näringsministeriet lade fram förslag om en mer heltäckande beskrivning av möjligheterna till arbete och företagande samt om den särskilda behörighet som eventuellt krävs i arbetet. Arbets- och näringsministeriet påpekade dessutom att förfarandet med uppehållstillstånd för arbetstagare ändras fr.o.m. den 1 januari 2025 så att processen helt och hållet övergår till Migrationsverkets behörighet när arbets- och näringsbyråerna läggs ner. Propositionen har ändrats utifrån ministeriets förslag.

Social- och hälsovårdsministeriet fäste uppmärksamhet vid artikel 7 i överenskommelsen och konstaterade att enligt ministeriets uppfattning innebär bestämmelsen i fråga om social trygghet att en familjemedlem som förvärvsarbetar med stöd av överenskommelsen kan vara skyldig att betala socialskyddsavgifter och få rätt till sociala förmåner på det sätt som föreskrivs i den mottagande statens nationella lagstiftning. Det är dock inte fråga om en lagvalsbestämmelse, dvs. lagstiftningen om social trygghet i den sändande och den mottagande staten kan bli tillämplig parallellt.

Migrationsverket lyfte fram behovet av att ta ställning till beviljande av tillstånd i anslutning till arbete och grunderna för tillstånden för personer som bedriver företagsverksamhet samt till uppehållstillståndsförfarandet för arbetstagare som ändras fr.o.m. den 1 januari 2025 och som också arbets- och näringsministeriet fäste uppmärksamhet vid.

6 Bestämmelserna i överenskommelsen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Ingressen. I ingressen till överenskommelsen uttrycker parterna sin önskan att tillåta förvärvsarbete för familjemedlemmar till sådana anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer som förordnats till ett tjänsteuppdrag i enlighet med reciprocitetsprincipen.

Bestämmelser om tillstånd för förvärvsarbete och tillståndens reciprocitet finns i artikel 1 i överenskommelsen mellan Finland och Ukraina.

Artikel 1. Enligt artikeln är syftet med överenskommelsen att på reciprocitetsbasis enas om att parterna ger familjemedlemmar till anställda i den sändande statens diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer tillstånd att förvärvsarbeta inom sitt territorium.

Artikel 2. I artikeln definieras överenskommelsens centrala termer. Centrala begrepp för tillämpningen av överenskommelser om familjemedlemmar och makar är ”anställd”, ”familjemedlem” och ”förvärvsarbete”.

Anställd definieras i led i. Med termen ”anställd” beskrivs noggrant de personer på vilkas familjemedlemmar överenskommelsen är tillämplig.

Med begreppet ”familjemedlem” enligt led ii avses en medföljande person till en anställd i den sändande staten, som hör till den anställdas hushåll och som har anmälts och godkänts som sådan i den mottagande staten. Genom hänvisningen till den sändande statens anmälan har man velat garantera att innehållet i definitionen av familjemedlem i fråga om anställda och deras familjemedlemmar utsända av Finland formas enligt lagstiftningen i Finland, och på motsvarande sätt förutsätts i fråga om familjemedlemmar till anställda utsända till Finland godkännande av Finland.

I Finland framgår definitionen av familjemedlem av 37 § i utlänningslagen, enligt vilken som familjemedlem anses maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen eller dennes make är. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämställs personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte, om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Vägande skäl har i praktiken varit ett officiellt meddelande från

representationen om familjebandet. Med ett barn jämställs också ett ogift barn under 18 år som barnets vårdnadshavare de facto har vårdnaden om och som är i behov av faktisk omvårdnad den dag då ansökan om uppehållstillstånd avgörs, men angående vars vårdnadsförhållande det inte kan fås någon officiell utredning (fosterbarn).

När det gäller familjemedlemmar till diplomatisk personal i Finland utgår tolkningen från 37 § i utlänningslagen. I fråga om familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer utsända till Finland påverkas definitionen av familjemedlem också av 69 § 3 mom. i utlänningslagen, där det föreskrivs om utrikesministeriet i egenskap av uppehållstillståndsmyndighet. Enligt den bestämmelsen beviljar utrikesministeriet tillfälligt uppehållstillstånd för personer som hör till personalen vid diplomatiska eller konsulära beskickningar som representerar den utsändande staten i Finland, för deras familjemedlemmar och avkomlingar i åldern 18–19 år i rätt nedstigande led samt för motsvarande avkomlingar till deras makar. Således anses vid tillämpningen av den överenskommelse som föreslås för godkännande som familjemedlemmar till anställda utsända till Finland utöver de personer som avses i 37 § i utlänningslagen även 18–19-åriga avkomlingar i rakt nedstigande led till personalen vid diplomatiska eller konsulära beskickningar samt motsvarande avkomlingar till maken.

Förvärvsarbete definieras i led iii. Enligt överenskommelsen avses med förvärvsarbete arbete på basis av ett privaträttsligt arbetsavtal, som självständig yrkesutövare eller som enskild näringsidkare. Överenskommelsen gäller inte familjemedlemmars arbete på den sändande statens eller andra staters diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer. Överenskommelsen påverkar inte heller sådant arbete på något sätt.

Artikel 3. I artikel 3 i överenskommelsen föreskrivs det om uppdrag som förutsätter särskild behörighet och uppdrag med restriktioner som hänför sig till den nationella säkerheten samt om erkännande av examina.

I princip ställs det inga restriktioner på förvärvsarbetets karaktär eller art i överenskommelserna om familjemedlemmar och makar. Detta anges i första stycket. Tillstånd för en familjemedlem att förvärvsarbete med stöd av en överenskommelse innebär dock inte befrielse från normalt tillämpliga krav i ett anställningsförhållande på personliga egenskaper, yrkeskompetens eller annat, från förfaranden eller avgifter. Den mottagande staten reserveras rätt att avslå en ansökan om tillstånd för sådant förvärvsarbete som av säkerhetsskäl endast får utföras av en medborgare i den mottagande staten. Även utan en uttrycklig bestämmelse av detta slag bör det anses att den mottagande staten inte är skyldig att bevilja tillstånd för förvärvsarbete med stöd av en överenskommelse om familjemedlemmar och makar när det gäller uppgifter till vilka det enligt den nationella lagstiftningen endast kan utses medborgare i den mottagande staten. Dessutom kan det inom vissa branscher förutsättas att arbetstagaren har särskild behörighet, särskilt tillstånd eller godkänt hälsotillstånd innan tillstånd för förvärvsarbete beviljas. Tillstånd krävs till exempel inom hälsovårds-, transport- och restaurangbranscherna.

I 7 § i statstjänstemannalagen (750/1994) räknas de tjänster upp till vilka endast finska medborgare kan utnämnas och som alltså bildar stommen för uppdrag till vilka arbetstillstånd inte beviljas med stöd av bestämmelserna i överenskommelserna om restriktioner i uppgifter på grund av den nationella säkerheten. Sådana tjänster är bland annat tjänster i ministerierna som kanslichef, statssekreterare och avdelningschef, tjänster inom utrikesförvaltningen, domartjänster, tjänster som chef för ett ämbetsverk, polismanstjänster, tjänster vid försvarsmakten, försvarsministeriet och gränsbevakningsväsendet samt tjänster vid skyddspoliserna. Utöver förteckningen över tjänster i statstjänstemannalagen bör det beaktas att

även uppgifter inom den privata sektorn kan omfattas av de restriktiva bestämmelserna i överenskommelserna när de innefattar skötsel av uppgifter som påverkar den nationella säkerheten.

Enligt andra stycket innebär en överenskommelse om familjemedlemmar och makar inte ett automatiskt reciprokt erkännande av examina, betyg eller studier mellan parterna. Ett sådant erkännande förutsätter att gällande förfaranden samt relevanta bestämmelser i lag och förvaltning i den mottagande staten följs. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att enhetliga yrkeskvalifikationer följs nationellt för uppgifter som kräver särskild behörighet.

För erkännande av examina ansvarar i Finland Utbildningsstyrelsen som är nationell kontaktpunkt inom den generella ordningen för erkännande av examina inom EU. Utbildningsstyrelsen ger information om ordningen för erkännande av examina och om förfarandena i sammanhanget. Bestämmelser om erkännande av examina finns till exempel i lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (1385/2015) och i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015).

Bestämmelserna hör till området för lagstiftningen.

Artikel 4. I artikeln föreskrivs det om administrativa förfaranden i samband med förvärvsarbete. Förvärvsarbete med stöd av en överenskommelse om familjemedlemmar och makar förutsätter en anmälan till protokollavdelningen hos den mottagande statens utrikesministerium från den sändande statens diplomatiska eller konsulära beskickning eller representation vid en internationell organisation.

Den sändande staten eller den internationella organisationens representation i Finland underrättar genom notväxling utrikesministeriet om avsikten hos en familjemedlem till en utsänd anställd att förvärvsarbete i Finland. Utrikesministeriet utreder den sökandes status som familjemedlem och övriga villkor för att tillämpa överenskommelsen och meddelar genom notväxling den sändande staten eller den internationella organisationen i fråga att uppehållstillstånd för arbetstagare får sökas hos Migrationsverket. Den sökande ska bifoga utrikesministeriets svarsnot till sin ansökan om uppehållstillstånd som ska lämnas in till Migrationsverket.

Familjemedlemmen söker uppehållstillstånd för arbetstagare från Migrationsverket i normal ordning (inkl. delbeslut från arbets- och näringsbyrån), men ansökningsförfarandet omfattar inte prövning av tillgången på arbetskraft. Efter att arbets- och näringsbyrån fattat ett positivt delbeslut beviljar Migrationsverket utlänningen uppehållstillstånd för arbetstagare, om inte något annat följer av 36 § i utlänningslagen. Vid ett positivt beslut får sökanden ett uppehållstillståndskort som bevis på giltigt uppehållstillstånd. Av uppehållstillståndskortet framgår också rätten att arbeta.

Ett uppehållstillstånd utfärdat av utrikesministeriet med stöd av 69 § i utlänningslagen återkallas när en familjemedlem börjar förvärvsarbete och personen i fråga ges ett nytt personkort där uppehållsrätten inte nämns. Praxis följer principen om ett enda tillstånd, vilket ska förhindra eventuella oklarheter som följer av två samtidigt giltiga uppehållstillstånd.

Bestämmelser om tillstånd för förvärvsarbete och förfarandet i samband med det finns i 5 kap. i utlänningslagen.

Bestämmelserna hör till området för lagstiftningen.

Artikel 5. I artikeln föreskrivs det om civilrättslig och förvaltningsrättslig immunitet. Med stöd av bestämmelsen i överenskommelsen har en familjemedlem, som har rättslig immunitet med stöd av diplomatkonventionen, konsulärkonventionen eller något annat tillämpligt internationellt instrument, och som förvärvsarbetar i enlighet med en överenskommelse om familjemedlemmar och makar inte immunitet i civilrättsligt eller förvaltningsrättsligt hänseende eller beträffande verkställigheten av domar när det gäller gärningar eller försummelser i samband med förvärvsarbetet i fråga som faller inom den mottagande statens civilrättsliga eller förvaltningsrättsliga jurisdiktion. Bestämmelsen innebär inte att man avstår från civilrättslig och förvaltningsrättslig immunitet till andra delar än vad som gäller gärningar och försummelser i samband med förvärvsarbetet.

Bestämmelser om rättskipning finns i flera olika nationella författningar och om genomsökning, beslag, förverkandepåföljd och andra tvångsåtgärder bestäms i Finland i regel i tvångsmedelslagen (806/2011). Rättslig immunitet innebär befrielse från domsrätt. Befrielsen från tvångsåtgärder med avseende på egendom gäller olika slag av administrativa och processuella tvångsmedel och säkringsåtgärder.

Överenskommelsens bestämmelser om civilrättslig och förvaltningsrättslig immunitet hör till området för lagstiftningen.

Artikel 6. I artikeln föreskrivs det om straffrättslig immunitet. Hävning av straffrättslig immunitet som utgår från diplomatkonventionen, konsulärkonventionen eller något annat tillämpligt internationellt instrument följer inte direkt av bestämmelserna i överenskommelserna om familjemedlemmar och makar utan kräver en uttrycklig åtgärd från den sändande staten.

När det gäller en familjemedlem som har straffrättslig immunitet med stöd av något av de fördrag som nämns ovan och som åtalas för ett brott begånget i samband med förvärvsarbetet ska den mottagande staten framföra en officiell skriftlig begäran till den sändande staten om att häva immuniteten beträffande straffrättslig jurisdiktion eller om att häva immuniteten beträffande verkställigheten av en eventuell dom, och denna begäran ska begrundas noggrant av den sändande staten.

Den straffrättsliga jurisdiktionen i Finland regleras i strafflagen (39/1889) och i straffprocesslagstiftningen. Bestämmelserna hör följaktligen till området för lagstiftningen.

Artikel 7. I artikeln föreskrivs det att det på förvärvsarbete som utförs med stöd av överenskommelsen tillämpas lagstiftningen om beskattning och social trygghet i den stat där arbetet utförs.

Enligt 81 § i grundlagen utfärdas bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten genom lag. I fråga om beskattningen av förvärvsinkomster är i synnerhet inkomstskattelagen central. Bestämmelserna om social trygghet är likaså på lagnivå eftersom de gäller individens rättigheter och skyldigheter.

Artikel 8. I artikeln föreskrivs det om upphörande av tillstånd för förvärvsarbete. En familjemedlems diplomatiska status i Finland upphör alltid när den utsända anställdas tjänsteuppdrag upphör och den anställda lämnar landet. Tillståndet att förvärvsarbete upphör i regel när tillståndshavaren inte längre har status som familjemedlem, när den utsända anställdas tjänsteuppdrag i den mottagande staten upphör eller när någondera av parterna i överenskommelsen om familjemedlemmar och makar säger upp överenskommelsen. Upphörandet av ett tillstånd för förvärvsarbete kan påverkas också av de tillståndsvisa villkoren.

Förvärvsarbete berättigar inte en familjemedlem att fortsätta sin vistelse i den mottagande staten. Förvärvsarbete enligt en överenskommelse om familjemedlemmar och makar berättigar inte en familjemedlem att fortsätta sin vistelse i den mottagande staten eller att fortsätta förvärvsarbetet i fråga eller påbörja annat förvärvsarbete i den mottagande staten efter att tillståndet för förvärvsarbete har upphört att gälla. Tillfällig vistelse i egenskap av familjemedlem till en diplomat beaktas inte heller som sådan vistelse som enligt 56 § i utlänningslagen krävs för beviljande av permanent uppehållstillstånd, i det fallet att familjemedlemmen senare söker permanent uppehållstillstånd.

Bestämmelserna hör till området för lagstiftningen.

Artikel 9. I artikeln föreskrivs det om tvistlösning. Meningskiljaktigheter avgörs via diplomatiska kanaler och ömsesidigt samtycke.

Artikel 10. I artikeln föreskrivs det om ändring av överenskommelsen. Överenskommelsen kan ändras genom ömsesidig överenskommelse mellan parterna via notväxling. På ikraftträdandet av ändringarna tillämpas samma förfaranden som på ikraftträdandet av själva överenskommelsen.

Artikel 11. Artikeln innehåller överenskommelsens slutbestämmelser om ikraftträdande, giltighet och uppsägning. Överenskommelsen träder i kraft den första dagen den andra månaden efter att den senare underrättelsen om slutförande av de nationella förfaranden som ikraftträdandet förutsätter har tagits emot.

7 Ikraftträdande

Enligt artikel 11 träder överenskommelsen i kraft den första dagen den andra månaden efter att den senare underrättelsen om slutförande av de interna förfaranden som ikraftträdandet av överenskommelsen förutsätter har tagits emot.

Det föreslås att den lag som ingår i propositionen ska träda i kraft samtidigt som överenskommelsen träder i kraft, vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

8 Bifall av Ålands lagting

Överenskommelsen innehåller enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) inga bestämmelser i frågor som hör till landskapets behörighet, och därför behöver Ålands lagtings bifall till lagen om sättande i kraft av överenskommelsen inte inhämtas i enlighet med 59 § i självstyrelselagen för Åland.

9 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

9.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis avser riksdagens befogenhet att godkänna internationella förpliktelser alla de bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En bestämmelse ska anses höra till området för lagstiftningen, om 1) den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) den i

övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska föreskrivas i lag, 4) det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller, eller om 5) det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om saken genom lag. Detta är fallet oavsett om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 45/2000 rd).

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen som föreläggs riksdagen för godkännande gäller på de grunder som anges ovan i avsnitt 6 erkännande av examina samt restriktioner vid beviljandet av arbetstillstånd med hänvisning till den nationella säkerheten (artikel 3), administrativa förfaranden i anslutning till förvärvsarbete (artikel 4), civilrättslig och förvaltningsrättslig immunitet (artikel 5), straffrättslig immunitet och hävande av sådan (artikel 6), system för beskattning och social trygghet (artikel 7) samt upphörande av tillstånd för förvärvsarbete (artikel 8).

Även artikel 2, som innehåller de centrala definitionerna i överenskommelserna, ska anses höra till området för lagstiftningen, eftersom definitionerna påverkar indirekt innehållet i och tillämpningen av de materiella bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och hör därför också själva till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd och GrUU 24/2001 rd).

9.2 Behandlingsordning

Eftersom överenskommelsen inte innehåller bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen, kan överenskommelsen enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av överenskommelsen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner den i Bryssel den 3 april 2024 ingångna överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Ukrainas regering om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer.

Kläm 2

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om överenskommelsen med Ukraina om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Bryssel den 3 april 2024 mellan Republiken Finlands regering och Ukrainas regering ingångna överenskommelsen om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 26 september 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Utrikesminister Elina Valtonen

Avtalstext

**ÖVERENSKOMMELSE MELLAN
REPUBLIKEN FINLANDS REGERING
OCH UKRAINAS REGERING OM
FÖRVÄRVSARBETE FÖR
FAMILJEMEDLEMMAR TILL
ANSTÄLLDA VID DERAS
DIPLOMATISKA ELLER KONSULÄRA
BESKICKNINGAR ELLER
REPRESENTATIONER VID
MELLANSTATLIGA
INTERNATIONELLA
ORGANISATIONER**

**AGREEMENT BETWEEN THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
FINLAND AND THE CABINET OF
MINISTERS OF UKRAINE ON
GAINFUL OCCUPATION OF FAMILY
MEMBERS OF EMPLOYEES OF THEIR
DIPLOMATIC MISSIONS, CONSULAR
OFFICES OR MISSIONS TO
INTERNATIONAL GOVERNMENTAL
ORGANIZATIONS**

Preamble

Ingress

Republiken Finlands regering och Ukrainas regering (nedan kallade ”parterna”), som på reciprocitetsbasis önskar tillåta förvärvsarbete för familjemedlemmar till sådana anställda vid den andra partens diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid mellanstatliga internationella organisationer som förordnats till ett tjänsteuppdrag på den andra partens territorium, ger dessa familjemedlemmar tillstånd att förvärvsarbeta i den mottagande staten enligt följande:

The Government of the Republic of Finland and the Cabinet of Ministers of Ukraine (hereinafter referred to as "the Parties") in their desire to permit, on the basis of reciprocity, gainful occupation of the family members of employees of diplomatic missions, consular posts or missions to international governmental organizations of one of the Parties assigned to official duty in the territory of the other Party, shall authorize these family members to engage in gainful occupation in the receiving State as follows:

Artikel 1

Republiken Finlands regering och Ukrainas regering enas på reciprocitetsbasis om att familjemedlemmar till anställda i den sändande staten som förordnats att tjänstgöra i ett offentligt uppdrag i den mottagande staten som medlemmar av en diplomatisk eller konsulär beskickning eller en representation vid en internationell organisation ges tillstånd att förvärvsarbeta i den mottagande staten.

The Government of the Republic of Finland and the Cabinet of Ministers of Ukraine agree, on the basis of reciprocity, that family members of employees of the sending State assigned to official duty in the receiving State as members of a diplomatic mission or a consular post or as members of a mission to an international organization shall be authorized to engage in a gainful occupation in the receiving State.

Artikel 2

I denna överenskommelse avses med

i) ”anställd” en person från den sändande staten som inte är medborgare i eller

Article 1

Article 2

In this Agreement:

varaktigt bosatt i den mottagande staten och som har förordnats till ett officiellt uppdrag som medlem av en diplomatisk eller konsulär beskickning eller en representation vid en internationell organisation i den mottagande staten,

ii) "familjemedlem" en medföljande person till en anställd i den sändande staten, som hör till den anställdas hushåll och som har anmälts och godkänts som sådan i den mottagande staten,

iii) "förvärvsarbete" en familjemedlems arbete på basis av ett privaträttsligt arbetsavtal, som självständig yrkesutövare eller som enskild näringsidkare. Denna överenskommelse gäller inte familjemedlemmars arbete på den sändande statens eller andra staters diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer, och påverkar inte heller sådant arbete på något sätt.

Artikel 3

Inga restriktioner ställs på förvärvsarbetets natur eller art. I yrken med särskilda behörighetsvillkor ska en familjemedlem dock uppfylla den mottagande statens bestämmelser om utövande av yrket eller verksamheten i fråga. Vidare kan tillstånd för förvärvsarbete förvägras i sådana fall där av säkerhetsskäl endast medborgare i den mottagande staten får anställas.

Denna överenskommelse innebär inte ett erkännande av betyg och examina eller studier mellan de två staterna.

Artikel 4

Innan en familjemedlem får förvärvsarbete i den mottagande staten ska den sändande statens berörda beskickning göra en officiell anmälan om detta hos protokollavdelningen vid den mottagande statens utrikesministerium. När avsaknaden av rättsliga hinder har säkerställts ska utrikesministeriet utan dröjsmål och officiellt meddela den sändande statens

i) "employee" means a person from the sending State, who is not a national of or a permanent resident in the receiving State and is assigned to official duty as a member of a diplomatic mission or a consular post, or as a member of a mission to an international organization in the receiving State.

ii) "family member" means a person who forms part of the household, accompanying an employee of the sending State, and who has been notified to an accepted as such by the receiving State.

iii) "gainful occupation" means the carrying out by a family member of work under a private contract of service, the independent practice of a profession or the independent operation of a private enterprise. Service of family members in a diplomatic mission or a consular post of the sending State or other states or a mission to an international organization is not covered, and is in no way affected, by this Agreement.

Article 3

There shall be no restrictions as to the nature or type of gainful occupation to be performed. However, it shall be understood that in such professions or activities as require special qualifications, it shall be necessary for the family member to comply with the rules that govern the practice of that profession or activities in the receiving State. In addition, the authorization may be withheld in such cases where, by reasons of security, only nationals of the receiving State can be employed.

This Agreement does not imply recognition of diplomas and degrees or studies between the two States.

Article 4

Before a family member may engage in gainful occupation in the receiving State, the mission or consular post concerned of the

berörda beskickning att familjemedlemmen får förvärvsarbeta, om inget annat följer av den mottagande statens tillämpliga bestämmelser.

Artikel 5

En familjemedlem som förvärvsarbetar med stöd av denna överenskommelse och som i enlighet med Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961 eller något annat tillämpligt internationellt instrument har immunitet mot rättsliga förfaranden i den mottagande staten, har inte immunitet i civilrättsligt eller förvaltningsrättsligt hänseende eller beträffande verkställigheten av eventuella domar i frågor som hänför sig till sådant förvärvsarbete.

Artikel 6

När det gäller en familjemedlem som har straffrättslig immunitet med stöd av Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser eller något annat tillämpligt internationellt instrument tillämpas de bestämmelser som ligger till grund för immuniteten på gärningar eller försummelser som begåtts i förvärvsarbetet. Den sändande staten ska dock noggrant begrunda den mottagande statens begäran om hävande av immuniteten beträffande straffrättslig jurisdiktion eller separat hävande av immuniteten beträffande verkställigheten av en eventuell dom.

Artikel 7

På familjemedlemmar som förvärvsarbetar i enlighet med denna överenskommelse tillämpas den mottagande statens skattesystem och system för social trygghet i alla angelägenheter som hänför sig till förvärvsarbetet i den mottagande staten.

Artikel 8

Ett tillstånd för förvärvsarbete enligt denna överenskommelse anses upphöra att gälla utan förhandsanmälan när den anställdas uppdrag i den mottagande staten upphör, någondera parten säger upp

sending State shall make an official notification to that effect to the Protocol Department of the Ministry for Foreign Affairs of the receiving State. Upon verification of the absence of legal impediments, the Ministry for Foreign Affairs shall promptly and officially inform the mission or consular post concerned of the sending State that the family member is authorized to engage in gainful occupation, subject to the applicable regulations of the receiving State.

Article 5

A family member who engages in gainful occupation under this Agreement and who has immunity from the jurisdiction of the receiving State in accordance with the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961, or under any other applicable international instrument, shall not enjoy immunity from civil and administrative jurisdiction or the execution of a possible judgement with respect to any matter arising from such gainful occupation.

Article 6

In the case of a family member who enjoys immunity from criminal jurisdiction according to the Vienna Convention on diplomatic relations or any other applicable international instrument, the provisions establishing such immunity shall be applied with respect to any action or omission originated in the performance of the gainful occupation. However, the sending State shall carefully consider any request submitted by the receiving State to waive the immunity from criminal jurisdiction, as well as to waive separately immunity from the execution of any sentence that might be pronounced.

Article 7

The family member who engages in gainful occupation under this Agreement shall be

överenskommelsen eller innehavaren av tillståndet förlorar status som "familjemedlem" enligt artikel 2. Förvärsarbete enligt denna överenskommelse berättigar en familjemedlem vare sig att fortsätta sin vistelse i den mottagande staten eller sitt förvärsarbete eller att inleda något annat förvärsarbete i den mottagande staten efter att tillståndet för förvärsarbete har upphört att gälla.

Artikel 9

Eventuella tvister som gäller tolkningen eller genomförandet av denna överenskommelse avgörs via diplomatiska kanaler och ömsesidigt samtycke.

Artikel 10

Denna överenskommelse kan ändras genom ömsesidig överenskommelse mellan parterna via notväxling. Ändringar träder i kraft i enlighet med förfarandet i artikel 11.

Artikel 11

Denna överenskommelse gäller tills vidare. En part kan när som helst inleda en uppsägning av denna överenskommelse genom att skriftligen underrätta den andra parten om denna avsikt. Överenskommelsen upphör att gälla sex (6) månader efter att den underrättelsen har tagits emot.

Parterna ska via diplomatiska kanaler underrätta varandra när de nationella kraven för ikraftträdandet av denna överenskommelse har uppfyllts. Överenskommelsen träder i kraft den första dagen den andra månaden efter att den senare underrättelsen har tagits emot.

Till bekräftelse härav har vederbörligen bemyndigade representanter för parterna undertecknat denna överenskommelse i Bryssel den 3 april 2024 i två original exemplar på finska, ukrainska och engelska, vilka alla texter är lika giltiga. I händelse av tolkningsskiljaktigheter ska den engelska texten gälla.

subject to the fiscal and social security schemes of the receiving State for all matters concerned with the gainful occupation in that State.

Article 8

The authorization for gainful occupation under this Agreement is deemed to be terminated without prior notification upon the termination of the assignment of the employee in the receiving State, or upon the termination of this Agreement by one of the Parties, or if the permit recipient loses the status of a "family member" in accordance with Article 2 of the Agreement. Gainful occupation engaged in in accordance with this Agreement shall not entitle the family member to continue to reside in the receiving State, nor shall it entitle the said family member to remain in such gainful occupation or enter into other gainful occupation in the receiving State after the authorization has terminated.

Article 9

Settlement of any differences or disputes regarding the interpretation and implementation of this Agreement will be resolved through diplomatic channels and by mutual consent.

Article 10

This Agreement may be amended by mutual accord between the Parties, with the exchange of diplomatic notes. The amendment shall enter into force in conformity with the procedure established in Article 11.

Article 11

This Agreement shall remain in force for an indefinite period. Either Party may initiate termination of this Agreement at any time by giving a written notice to the other Party of its intention to terminate this Agreement.

The Agreement shall cease to have effect in six (6) months from the date of receipt of such notice.

The Parties shall notify each other through diplomatic channels that they have completed the respective national requirements for the entry into force of this Agreement. The Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the receipt of the later notification.

In witness whereof, the duly authorized representatives of the Parties have signed this Agreement, in Brussels, on 3 April 2024 in two original copies, in the Finnish, Ukrainian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation of this Agreement, the English text shall prevail.